

Stanovisko Ministerstva zdravotnictví k možnosti podat stížnost podle části osmé zákona o zdravotních službách proti postupu poskytovatele zdravotních služeb při nakládání s tělem zemřelého

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“) v návaznosti na podnět Ministerstva pro místní rozvoj ohledně tvrzených případů nevhodného nakládání s těly zemřelých ze strany poskytovatelů zdravotních služeb (dále jen „poskytovatelů“) vydává toto stanovisko k možnosti podání stížnosti podle části osmé zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, proti postupu poskytovatele při nakládání s tělem zemřelého.

Dle § 2 odst. 2 písm. c) zákona o zdravotních službách se zdravotními službami mimo rozumí mimo jiné také „*nakládání s tělem zemřelého v rozsahu stanoveném tímto zákonem, včetně převozu těla zemřelého na patologicko-anatomickou pitvu nebo zdravotní pitvu a z patologicko-anatomické pitvy nebo ze zdravotní pitvy prováděné poskytovatelem podle zákona o pohřebnictví.*“ Nakládání s tělem zemřelého je obširně upraveno v části sedmé zákona o zdravotních službách a vedle pitvy a úkonů s pitvou souvisejících zahrnuje mimo jiné také prohlídku těla zemřelého. Tyto úkony tak jsou ve smyslu § 2 odst. 2 písm. c) citovaného zákona zdravotními službami a poskytovatelé mají obecnou povinnost tyto služby poskytovat na náležité odborné úrovni.¹

Část osmá zákona o zdravotních službách upravuje možnost podání stížnosti proti postupu poskytovatele při poskytování zdravotních služeb nebo proti činnostem souvisejícím se zdravotními službami (dále jen „stížnost“); **v souladu s § 2 odst. 2 písm. c) zákona o zdravotních službách je možné tuto stížnost podat i proti postupu poskytovatele při nakládání s tělem zemřelého.** V souladu s § 93 odst. 1 zákona o zdravotních službách může tuto stížnost vedle pacienta podat i osoba pacientovi blízká v případě, že pacient zemřel. Pacientem se dle § 3 odst. 1 zákona o zdravotních službách rozumí fyzická osoba, které jsou poskytovány zdravotní služby; v případě nakládání s tělem zemřelého je pacientem tento zemřelý. **Osoba blízká² zemřelého tak může proti postupu poskytovatele při nakládání s tělem tohoto zemřelého podat stížnost.**

Stížnost se podává poskytovateli, proti kterému směřuje; tím není dotčena možnost podat stížnost podle jiných právních předpisů. Podání stížnosti nesmí být osobě, která ji podala, nebo pacientovi, jehož se stížnost týká, na újmu.³

¹ Srov. § 45 odst. 1 zákona o zdravotních službách.

² Osobou blízkou se v souladu s § 22 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, rozumí příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo registrovaný partner; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

³ Srov. § 93 odst. 1 *in fine* zákona o zdravotních službách.

Poskytovatel je povinen vyřídit stížnost do 30 dnů ode dne jejího obdržení; tuto lhůtu může odůvodněně prodloužit o dalších 30 dnů; jde-li o stížnost, k jejímuž vyřízení je nepřislusný, je povinen ji do 5 dnů ode dne jejího obdržení prokazatelně postoupit věcně příslušnému subjektu; o prodloužení lhůty a postoupení stížnosti je povinen informovat stěžovatele.⁴

Poskytovatel lůžkové nebo jednodenní zdravotní péče je dále povinen vypracovat postup pro vyřizování stížností a tento postup a informaci o možnosti podat stížnost uveřejnit ve zdravotnickém zařízení na veřejně přístupném místě a na svých internetových stránkách.⁵

Pokud stěžovatel s vyřízením své stížnosti ze strany poskytovatele nesouhlasí, může následně podat stížnost správnímu orgánu, který tomuto poskytovateli udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb (zejména místně příslušnému krajskému úřadu, resp. Magistrátu hlavního města Prahy). Zároveň stěžovatel v této stížnosti uvede důvody nesouhlasu s vyřízením stížnosti poskytovatelem.⁶

Správní orgány příslušné k přijímání stížností jsou rovněž povinné na svých úředních deskách uveřejnit postup pro vyřizování stížností společně s určením konkrétního pracoviště příslušného k přijímání těchto stížností, včetně kontaktu na toto pracoviště.⁷

Jestliže bude výsledkem stížnosti zjištění porušení práv nebo povinností při poskytování zdravotních služeb nebo činnostech s tím souvisejících anebo jiná pochybení dotýkající se práv a zájmů zemřelého, poskytovateli lze uložit nápravná opatření s uvedením lhůty pro jejich splnění, popřípadě lze výsledek prošetření stížnosti chápat jako podnět k zahájení dalšího řízení z moci úřední (například řízení o přestupku). Tento podnět lze také postoupit příslušné profesní komoře, a to za předpokladu, že je zjištěno takové pochybení zdravotnickým pracovníkem, který je členem této komory, které přísluší šetřit této komoře.⁸

Ing. Mgr. Venuše Škampová
ředitelka odboru zdravotní péče
pověřená řízením sekce zdravotní péče

Stanovisko Ministerstva zdravotnictví č. j. MZDR 17026/2023-1/OZP vychází z právní úpravy účinné ke dni 1. červnu 2023.

⁴ Srov. § 93 odst. 3 písm. b) zákona o zdravotních službách.

⁵ Srov. § 93 odst. 4 zákona o zdravotních službách.

⁶ Srov. § 93 odst. 2 zákona o zdravotních službách.

⁷ Srov. § 94 odst. 1 písm. b) a c) zákona o zdravotních službách

⁸ Srov. § 96 odst. 1 zákona o zdravotních službách.